

Stavba Záchrané stanice ptactva v Plzni Doubravce rok 1994

V prosinci letošního roku završí Dobrovolný ekologický spolek – ochrana ptactva, který provozuje Záchranou stanicí živočichů Plzeň, pětadvacet let své existence. Spolu s Vítaným hostem se proto letos čtyřikrát ohlédneme zpět a připomeneme si zajímavé okamžiky spojené s jeho činností. První příspěvek dostal název:

Štěstí na lidi a osudová setkání

Vše začalo kroužkováním ptáků a poraněnou labutí.

Koncem léta roku 1988 jsem s kamarádem náhodně potkal u řeky Berounky v Doubravce předního plzeňského ornitologa a kroužkovatele ptactva pana Václava Boška. Šest let jsem pak s ním jezdil kroužkovat ptáky od Žatce až

k Blatné a díky němu prožil jednu z nejhezčích částí svého života. Nádherná léta praxe venku v přírodě, plná dobrodružství, zkušeností a zážitků.

O tři roky později, v roce 1991, jsem potkal další osudové lidi, kteří mne přivedli nejen na myšlenku založit Záchranou stanicí ptactva v Plzni, ale hlavně mi pomohli založit Dobrovolný ekologický

Zachráněná labuť

PLZEŇ (ol) - O příhodě, kdy dva mladí muži zachránili na plzeňském rybníku Senečák poraněnou labuť, nám přišel do redakce povědět náhodný svědek celé události Jiří Kubík.

Podle jeho slov se dva mladí muži na loďce snažili polapit unikající labuť. Po hodinové honičce a několika koupelích ve studené vodě se jim jí podařilo konečně chytit. Spoutané zvíře dopravili na břeh, aby jí mohli z jazyka odstranit velký rybářský háček, který používají pytláci k lovu kaprů. Labuť totiž hrozila smrt pro velkou dolest, která jí nedovolila přijímat potravu. O její záchranu se zasloužil plzeňský ornitolog Karel Machoň z Plzně - Doubravky spolu se svým přítelem, který obětavě zapůjčil loďku. Tento muž již zachránil celou řadu opeřenců před jistou smrtí a snažil se v Doubravce vybudovat ornitologické středisko. Zatím využívá převážně svých vlastních prostor. Jak nám řekl včera v redakci pan Kubík, asi by bylo dobré, kdyby pro svoji činnost našel pochopení i na Úřadu městského obvodu Plzeň 4.

Ornitolog pan Václav Bošek a mladý adept Bohuslav Ježdík při kroužkování mláďat datla černého.

Helena Kaderová spoluzakladatelka DES OP s puštíkem obecným rok 1992.

spolek – ochrana ptactva (DES OP). Paradoxem zůstává, že ani jeden z nich nebyl ornitolog: Helena Kaderová obchodovala ovocem a zeleninou, Pavel Kovář provozoval kavárnu a Pavel Samko se zabýval stavebními pracemi. Pro ně jsem byl tenkrát nadšený mladíček, kterého je třeba podpořit, a tak mi každý z nich nabídl a dal to, co mohl. Proto jsem také 11. září 1992 s Pavlem Samkem a jeho oprýskaným „žigulíkem combi“ vyrazil s kánoí na střeše na Senecký rybník v Plzni Bolevci, kde byla nahlášena labuť velká se zaseknutým rybářským háčkem v jazyku. Tu jsem spolu s Pavlem odchytil přímo ve vodě, háček jí z jazyka na místě vyndal a zachráněného ptáka ihned vypustil. Pro mě vcelku běžná věc, v tu dobu jsem měl s panem Boškem už několik chycených a okroužkovaných labutí za sebou. Pavel však byl z této akce úplně konsternován, a když ji pak večer popisoval Heleně a Pavlu Kovářovi, shodli se na tom, že je třeba takové činnosti dát nějakou právní formu a podpořit ji. Hned druhý den jsme začali řešit stanovy DES OP, registraci na MV ČR a všechny možné další registrace a povolení. Jeden znal toho, druhý zase onoho, a když nám 2. prosince 1992 přišla z Ministerstva vnitra potvrzená registrace DES OP, už nás nemohlo nic zastavit. Na statistickém úřadu nám přidělili IČO, následně jsme si nechali vytvořit první razítko a vyrazili s Helenou do banky zařadit spolkový účet. Helena na něj hned vložila první 2.000,- Kč a mohli jsme začít.

Zlaté časy. Nejlepší doba...

Pak všechno běželo jako na drátku, první záchranné akce, výjezdy a zásahy. Další a další labutě, puštíky, jiříčky, poštolky, orlovec a čápi. Na to vše navazovala tehdy ještě hodně nesmělá a vesměs zmatená vystoupení v mediích, novinové články atd. Točili jsme už tehdy s Českou televizí a Českým rozhlasem, ale také s regionálními televizními stanicemi i rádií. Vše se řešilo osobně nebo po telefonu, přesněji pevné lince. Žádné mobily, žádný internet, emaily a veřejné složky. Vše jsem psal na starém psacím stroji, fax byl vzácností, kopírky byly v začátcích a zatím jen černobílé. Navíc jsem ještě nevlastnil řidičský průkaz, a tak jsem vše obíhal pěkně po svých.

Netrvalo dlouho a začali jsme hledat vhodný pozemek na výstavbu záchranné

stanice ptactva. Úplně první volba padla na lokalitu u sv. Jiří v zadní části louky a hřbitovní zdi. Opět Pavel Samek, jako vystudovaný stavař, nakreslil první projekt a s ním jsme oslovili majitele vytipovaného pozemku. Ten se však našeho záměru zalekl, a tak jsme pátrali po pozemku jiném. Druhý pokus na Zábělské ulici, kde sídlíme dodnes, byl už úspěšný, a tak jsem po jednom kalendářním roce běhání držel v ruce stavební povolení na něco, co si žádný z dotčených úřadů neuměl v realu představit. Proto také hned

Karel Makoň při záchrane mláďat čápa bílého z hnízda v Klabavě, 1993.

Zimní odchyt a kroužkování dravců u Červeného Hrádku. Ornitolog pan Václav Bošek a adept Karel Makoň.

Vypouštění mladých poštolek Plzeň. Ornitolog pan Václav Bošek a Karel Makoň.

koncem roku 1993 začínáme stavět a stavíme až do roku 1996, v němž byla tehdy „Záchranná stanice ptactva“ úspěšně všemi úřady zkolaudována.

Mezitím se však odehrála spousta důležitých věcí. Přibyli nám další členové, začali jsme dělat pro okresní úřady rekonstrukce čapích hnízd, rozjížděly se první nesmělé projekty ekologické výchovy, vše běželo relativně hladce a s velkou podporou široké veřejnosti.

Když se dnes ohlédnu do minulosti a vrátím na začátek naší záchranné kariéry, musím konstatovat, že to byla nádherná doba, v níž téměř neexistoval problém, kdy nám lidé i úřady pomáhali a vše se posouvalo mílovými kroky vpřed.

Ať už to byli jednotlivci, kteří chodili bezplatně brigádníčit na stavbu stanice, nebo lidé, kteří nás podporovali finančně, či tehdejší okresní úřady, které se snažily nám pomáhat hlavně po legislativní i finanční stránce. Z této doby máme také nejvíce partnerů, sponzorů a přátel. Mnozí z nich vydrželi dodnes. Velice si vážím jejich podpory, protože bez nich bychom nebyli. Všude, kde jsem vzal za kliku, byli velice vstřícní lidé, a to i politici, kteří se snažili věci řešit a pomoci. Vždyť jenom sehnat tenkrát městský pozemek na stavbu stanice se vyřešilo téměř hned. Stačilo jedno zasedání městského zastupitelstva, souhlasné stanovisko tří úřadů a bylo hotovo. To, co je dnes obrovský problém, v lepším případě představující roky papírování, se tenkrát řešilo s úsměvem a po jediné osobní schůzce. Společnost byla pomoci volně žijícím živočichům příznivě nakloněná, lidé měli peníze, navracel se jim majetek, většina věcí fungovala a stačil jeden novinový článek o úspěšné léčbě nějakého ptačího pacienta a už nám na spolkový účet přicházely další a další peníze.

Byla to prostě pro náš spolek, ochranu přírody a zejména volně žijících zvířat nejlepší doba, jakou jsem zatím zažil. Proto chci dnes poděkovat všem, kdo nám v začátcích pomáhali, ale zároveň i těm, kdo vytrvali a jsou s námi stále. Nebylo jich málo, byť se s některými z nich dnes už tolik nepotkáme anebo působí úplně jinde. Jejich podpora a pomoc zásadně přispěla k tomu, že se DES OP zrodil, že stále existuje a já vám o něm mohu na stránkách Vítaného hosta vyprávět.

■ S úctou Karel Makoň
– předseda DES OP